61e jaargang. — N° 49 Dit nummer bestaat uit 8 bladzijden Zaterdag 20 Juni 1914.

Men schrijft in te Tongeren bij **H. Collée**, uitgever en eigenaar van dit blad.

DE POSTRIJDER verschijnt 's woensdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, te Tongeren.

Telefoon N° 12

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Twee maal per week, **4** fr. per jaar.
Een maal » **3** »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen : **15** centiemen per drukregel.

Reclamen, vonnissen en andere artikels, vooraan of binnen in het blad : 1 frank den drukregel.

TWEEDE BLAD

De familie voortijds en heden.

Overal, zoowel op het platteland als in de stad heerscht tegenwoordig een welstand, waarvan weinige, wellicht geene eeuwen getuigen waren.

Vraagt aan de ouderlingen hoe zij vroeger leefden en hun antwoord zal u leeren hoe eenvoudig, hoe ellendig zelfs, de levenswijze over vijftig, zestig jaar was. Vleesch en tarwebrood werden toen door de landbouwers en werklieden bijna niet gebruikt. Aardappelen, boonen en andere groenten, roggebrood maakten de gewone spijzen van onze werkende klas uit.

Indien men onderzoekt hoe onze grootvaders en grootmoeders zich kleedden, dan moet men bekennen dat hunne kleinkinderen zich de overleveringen van eenvoud en spaarzaamheid, door hunne voorzaten overgelaten, niet toe geëigend hebben.

Wandelt 's Zondags door de straten onzer steden en dorpen, dan ontmoet men slechts dames en heeren. Op gebied van kleeding, heeft ook weelde de eenvoudige gewoonten van vroeger vervangen.

Willen wij deze bestatingen te baat nemen om onzen tijd te beknibbelen ? Verre van ons zulke gedachte !

Hetgeen wij alleenlijk willen doen uitkomen is dat die vermeerdering van rijkdom en welvaart niet altijd gepaard gaat met eene vermeerdering van waar geluk.

Ondervraagt uwe tijdgenooten ; verzoekt ze van u rechtzinnig te bekennen of zij waarlijk gelukkig zijn en of zij in het midden hunner famillie a le voldoening vinden.

Welke klachten en zuchten zijn meestijds hun antwoord ?

Waar meer stoffelijke weelde bestaat, daar juist ontmoet men dikwijls ook meer zedelijke ellende. Groote steden, zooals Parijs, Brussel, Antwerpen, zien dikwijlder dan onze kleine landelijke dorpjes die naburigheid van rijkdom en armoede.

De psalmdichter geeft ons den uitleg van dit wonderbaar verschijnsel, wanneer hij ons zegt : « Indien de Heer he huis niet opbouwt, is het te vergeefs dat de werklieden zich in hunnen arbeid uitputten. »

Het is omdat de familiën zich op de eenigste grondsteenen die ze samen kunnen houden, niet meer steunen, dat men zoovele zedelijke rampen ontmoet.

Hoe schaarsch zijn die oude en deftige familiën, die vroeger in al de maatschappelijke standen bestonden, welke met overleveringen van godsvrucht, van eerbied voor de overheid, van spaarzaamheid en matigheid, het vaderlijk erfgoed van het eene geslacht aan het andere overlieten.

Ja, andere overleveringen hebben te dikwijls degenen vervangen die de duurzaamheid veler huizen maakten.

Vroeger gingen de familiën naar de kerk om God's hulp af te smeeken en waren van den godsdienst doordrongen. Men nam all' gelegenheden te baat om den zegen van den Heer in te roepen.

Die godsvruchtige gewoonten schijnen heden vergeten te zijn, voornamelijk in de groote steden, waar de kerkelijke diensten nog slechts door een gering getal geloovigen bijgewoond worden.

Met den eerbied voor God te verliezen, hebben de familiën den eerbied voor vader en moeder verloren. — In de XVe en XVIe eeuw, wanneer het kind mondig verklaard werd, woonde men een aandoenlijk schouwspel bij : Het kind knielde voor den vader, en de vader, de hand uitstekende zegde hem : « Ga en werkt, blijf getrouw aan uwe moeder wanneer de Heer mij tot hem zal geroepen hebben. »

Waar zijn de familiën waar zulks nog geschiedt ! Hoe dikwijls ziet men niet dat zonen, die hunne meerderjarigheid nog niet bereikt hebben, het vaderlijk huis verlaten om het toezicht hunner ouders te ontvluchten, dat hun onverdragelijk is geworden !

Eindelijk is de geest van spaarzaamheid en arbeid ook verdwenen, zonder dewelke niets duurzaam kan blijven. Baatzuchtig genot heeft vaak in meerdere huisgezinnen het vooruitzicht voor het nakomelingschap vervangen. Men denkt slechts aan zijn eigen en men vergeet degenen die u zullen opvolgen. Zoo is het dat de eigenliefde alles doet verkwisten en de familiën ten onder brengt.

Met de plaag aan te wijzen, doet men terzelfdertijd de middelen kennen die de familiën redden kunnen.

De leuze van Z. H. de Paus Pius X : « Instaurare omnia in Christo, alles herstellen in den Heer » toont ons het redmiddel.

De familie moet naar de kerk terugkeeren, wil zij gezegend worden. Aan den voet des altaars zullen de kinderen begrijpen dat alle overheid van God komt en dat hij den arbeid als eene plicht aan het menschdom opgelegd heeft.

Hoe de plant zich voedt.

't Is door hunne wortelen dat de planten in den grond de minerale bestanddeelen, die zij noodig hebben, putten.

De ontwikkeling van het wortelstelsel der planten, is uitgebreider dan men zich in 't algemeen voorstelt. Het verschilt volgens de dikte der doordringbare laag en volgens de soort.

Aimé Girard heeft bevonden dat de oppervlakte der kleine wortelkens of de opslorpings oppervlakte van 1 hectaar suikerbeeten 2 hect. 64 cent. bedraagt. Munz en Girard hebben als oppervlakte voor de kleine wortelkens van een land tarwe 11 hect. 81, voor rogge 3 hect. 53, voor haver 10 hect. 78 gevonden.

De werkzaamheid der wortelen hangt ook af van de hoeveelheid stikstof van het sap dat de haarworteltjes bevat. Deze stikstof, wier kracht veranderlijk is volgens de soorten, lost zekere voedzame bestanddeelen op, die vastzitten in stukjes grond, welke natuurlijk onoplosbaar zijn.

Het water van den grond speelt ook eene voorname rol in de opslorping, met in de planten de minerale bestanddeelen van den grond te voeren. De plant wordt onophoudend doorloopen door een tocht water, die van de wortelen komt en door de bladeren ontsnapt onder vorm van verdamping ; deze tocht brengt eene echte zuivering te weeg. De uitwaseming is buitengewoon ; zoo eischt het vormen van 1 Kg. drooge stof de tusschenkomst van 250 tot 350 kg. water der uitwaseming. Het is per endosmore dat het oplosbaar zout van den grond in de haarworteltjes dringt. De zouten die oplosbaar zijn door water, zooals nitraat, amoniak sulfaat, koolkalkstof, worden gemakkelijk opgeslorpt.

De plant heeft daarenboven eene soort van begeerlijkheid ten opzichte van ieder bestanddeel, zij kan een echte keus doen, en men mag zeggen dat, zoo een bestanddeel opgeslorpt wordt, hetzelde noodig was. Inderdaad, als een vruchtbaarmakend bestanddeel zooals het potasch, bijvoorbeeld, in de plant gedrongen is, dan stelt zich een evenwicht vast die belet dat nieuwe hoeveelheden potasch binnendringen. Maar het binnengedrongen potasch verbindt zich, komt tusschen in get vormen der cellen en van het stijfsel en nieuwe hoeveelheden potasch kunnen aldaar binnenkomen. 't Is hetzelfde met het fosfoorzuur, magnesium kalk. 't Is dit uitkiezings vermogen der planten dat ons uitlegt, waarom het assche van verschillende gewassen die op hetzelfde terrein gegroeid hebben, verschillend zijn samengesteld.

Maar er zijn zekere zouten, zooals het nitraat, die zich in de plant in veel grootere hoeveelheid ophopen dan er noodig is. 't Is waarschijnlijk daarom dat het nitraat eene zoo spoedige werking heeft op de groeiing. Spoedig en in groote hoeveelheid opgeslorpt zijnde, vormen zij spoedig de cellen, en brengen bijgevolg een melle groei der plant te weeg. Doch, wat bemerkt men dan ? Als het, bijvoorbeeld een graangewas geldt, dan is de is de stam niet sterk en valt gemakkelijk om Dat komt omdat de opslorping van minerale bestanddeelen, zooals potasch, fosfoorzuur, kalk, niet zoo spoedig geweest is als die van het nitraat. Welnu, deze bestanddeelen om het weerstandsvermogen der cellen te versterken en te ontwikkelen en een sterk ciment te maken om ze bij eikander te verbinden.

Men kan zich dus afvragen of het niet verkieslijk zou zijn het nitraat geheel of gedeeltelijk te vervangen door een stikstofhouder d zout dat niet zoo plotseling werkt, bijvoorbeeld het amoniak sulfaat, wiens opslorping niet zoo spoedig geschiedt en gepaard kan gaan met die der voornaamste mineralen.

JEAN BLOUX
Landbouw Ingenieur

ALLERLEI NIEUWS.

EENE REUZENKAARS. — **Eene fabriek van Long Island heeft eene reuzenkaars geleverd, wellicht de grootste die ooit werd vervaardigd.**

Deze kaars werd besteld door de Italiaansche congregatie van Onze Lieve Vrouw van den Carmelusberg en heeft eene waarde van 6,250 fr. Zij is bestemd tot vereering der nagedachtenis van den milliardair Pierpont Morgan, als blijk van de erkentenis der Italianen voor al het goede dat de overledene hun heeft gedaan.

Dit meesterstuk der kaarsenfabrikatie zal in het Vatikaan opgesteld worden en alle jaren slechtséénmaal te weten op Allerzielendag, aangestoken worden. Op die wijze zal de kaars 3000 jaar meegaan, want zij zou, zoo zij onafgebroken brandde, enkel na negen jaren verteerd zijn.

De kaars heeft aan den voet vijf en veertig centimeters doorsnede, en aan den top vijftien centimeters. Zij is gemaakt van opzettelijk daartoe in Italië verzameld bijenwas. De wiek werd te Nurenberg gefabrikeerd.

De kaars van Pierpont Morgan is versierd met half verheven beeldhouwwerk, ten deele met fijn goud belegd. Het verguldsel alleen kostte 1600 franken.

De verkoren bloem van Pierpont Morgan, eene Amerikaansche rozenvarieteit, Beauty-rose genaamd, werd door eenen Italiaanschen kunstenaar, Paolo Restiva, onderaan op den voet der kaars, in olieverf geschilderd.

GEEN goede koffie is er mogelijk zonder goede chicorei. De liefhebbers van eene goede tas zullen dus de Trappisten Chicorei Vincart gebruiken. Men vindt ze overal

— Een onzer geneesheeren zegde gisteren op eene vergadering dat de Pil Walthéry een onfeilbaar geneesmiddel is tegen de schele hoofdpijn en al de ziekten die voortkomen van de gal en het slijm.

— GEBOORTEN EN OVERLIJDENS. — In den loop van het jaar 1913 deden er zich in België 108 296 overlijdens voor ; in 1912, 109,405. Er waren in 1912, 170,465 geboorten en in 1913 telde men er 170,102 ; dus eene vermindering van 363.

— 't Leven is een harde strijd.
Waarin ik lang reeds was bezweken.
Zoo ik niet van tijd tot tijd
Jacques Neets **Wit stoopke** aan kan spreken

— DUIZELIGHEID IN DE LUCHT. — Zeker man kwam vrij laat aangeschoten en vond zijne vrouw nog op de been en in een alles behalve minzame gemoedstemming.

— Ik heb reeds twee uren in den zetel zitten wachten, mijn hoofd duizelt er van, zegde zij.

— Duizelt uw hoofd ook, liefste ? vroeg de man zeer naïef, dan schijnt er bepaald iets in de lucht te zitten, want ik ben ook niet vrij van duizeligheid.

— AAN DE LEZERS. — Indien een lid uwer familie lijdt aan « bloedarmoede, zwakheid of uitputting, » doet hem de uitmuntende Pil van Dr Raphaël gebruiken en op weinige dagen zal hij genezen zijn, 1 fr. 75 de doos in alle goede apotheken

WATERDICHTE KLEEDEREN IN ALLEN AARD. Tapijten, linoleum, karpetten, tafellakens, enz. Fabriek J. BOVIER, Sint Jan Plaats, 37, *LUIK*.

— **Migraine, hoofd- en tandpijn névralgies**, plots genezen door een **cachet Gauthier**, 1 en 2 fr. de doos van 6 en 13, bij uwen apotheker. Zooniet, wendt u tot de apotheek Gauthier, Mechelen.

—o— **Boomen voor weiden en hoven**. — V. BORSON, boomkweeker, *le Prêal Herstal*. — Katalogop aanvrang.

—o— KUNSTVOORWERPEN. — HUWELIJKSGESCHENKEN. — BRONZEN VAN BARBEDIENNE.
Marmers. Schilderijen,
Sèvres, Saxe, Copenhague (echtheid gewaarborgd). Kleine meubels.
Paul Guastalla, 39, Koninklijkestraat Brussel. — Telefoon 4925.

VALLENDE ZIEKTE, ZENUWZIEKTEN. — *Volkomene en zekere genezing door het* **Likeur van Doctor Roland**; *eenig geneesmiddel*, waarlijk *onfeilbaar* tegen de vallende ziekten en andere zenuwziekten, *zelfs diegenen als ongeneesbaar aanzien.* — **Volkomen verdwijning der crisissen van vallende ziekte vanaf de eerste dagen der behandeling.** — *Nooit geene mislukking. Duizende getuigschriften.* — Prijs der flesch **5 fr.** — Algemeen Depot : Pharmacie Liegeoise, 37, rue Gramme (Statie van Cornillon) Luik.
Franco verzending tegen remboursement van fr. 5,50.

CACAO
DE BEUKELAER

— **Magazijn van schoenen, Nationale Laars, 1, St-Gillisstraat Luik (Firma Bouchat).** — Engelsche en Amerikaansche schoenen, nieuwe vorm, in alle soort en maat, laatste nieuwigheid.

Godsdienstig Nieuws.

LIMBURGSCHE BEDEVAART naar BELGISCH LOURDES TE **Oostacker**.

Op woensdag, 1 Juli aanstaande, onder het bestier van den E. H Henckaerts, directeur te Velm en den E. H. Quakkelaar, pastoor van S-Marten, (St-Truiden).

Vertrekuur uit Tongeren : 5,24 ure.
Terugkomst te Tongeren : 21,13 »

Prijzen der plaatsen tot Oostacker (heen en weer).

Tongeren : 3e klas 5.55
» 2e klas 9,30.

Ieder reiziger betaalt voor algemeene onkosten 15 centiemen, buiten de hierboven aangeduide prijzen.

Oefeningen te Oostacker :

Bij de aankomst zal men processiegewijs naar de kerk gaan Om kwart voor 10 ure de H. Mis en Sermoon.

Om 11 1/2 ure, vergadering aan de Grot. — Om 4 ure lof.

Inschrijvingen kunnen gedaan worden te Tongeren bij den E. Heer Kapelaan Brems, Korvenstraat, 9.

* * *

Bedevaart naar het Heilig Land

Vertrek van Marseille, 2e Augustus
Terugkomst, 24 September 1914.

REIS : Marseille, Napels, Athenen, Constantinopel, Smyrna, Ephesen, Rhodes, Beyrouth, De Libanon, Damascus, Baalbeck, Tiberias, De Jordaan, Cana, Nazareth, De Berg Thabor, Naplous, De Carmelusberg, Jaffa, Jerusalem, Bethleem, Jericho, Sint Jan in de Bergen, Emmaüs, De Doode Zee, Hebron, Port Saïd, Cairo, De Pyramiden, Memphis, Matarieh, Héliopolis, Alexandrië, Marseille.

Prijs der Bedevaart van Marseille tot Marseille : Eerste klas ; 1080 fr. ; tweede klas, 880 fr. ; derde klas, 630 fr.

Voor verdere inlichtingen kan men zich wenden tot den E. P. Daniel Lappan, Kommissaris van het H. Land, oude Violettenlei, 8, Gent.

37e Nationale Belgische Bedevaart naar O. L. V. van Lourdes, onder de hooge bescherming van Z. D. H. Mgr RUTTEN, Bisschop van Luik, en het voorzitterschap van MgrSCHOOLMEESTERS, vicaris generaal.

1e Trein van langer verblijf. — Vertrek uit Luik, Vrijdag 4 September ; aankomst te Lourdes, Zaterdag 5 September.

2e Voorwachttrein. — Vertrek uit Luik, Dinsdag 8 September ; aankomst te Lourdes, Woensdag 9 September.

2e De 8 laatste treinen. — Vertrek uit de voornaamste steden des lands, Woensdag 9 September ; aankomst te Lourdes, Donderdag 10 September.

4e De ziekentrein of witten trein (enkel voor de zieken). — Vertrek uit Luik Longdoz, Woensdag 9 September. Terugkeer uit Lourdes Woensdag 16 September ; terugkomst in België, Donderdag 17 September.

Voor prospectussen en andere inlichtingen wende men zich tot het Secretariaat der Bedevaart, Clarissenstraat, 30, te Luik, of tot de plaatselijke briefwisselaars.

STAD TONGEREN

Groot Bestendig Festival

ingericht onder de bescherming van het Schepencollegie der Stad

Op Zondagen 12, 19 en 26 Juli

30 premiën beloopende de som van **1500 fr.**

Het inrichtingscomiteit heeft tot heden de bijtrede van 53 maatschappijen ontvangen *Het is een onovertroffen succes.*

Het Festival gepaard gaande met de inhuldiging van den Beiaard zal die dagen naar onze stad, honderden vreemdelingen trekken. Hier volgt de lijst der maatschappijen die tot heden hunne bijtrede ingestuurd hebben.

De maatschappijen welke tot heden hun deelnemingsbericht nietzouden terug gestuurd hebben zijn verzocht het zoohaast mogelijk te doen aan den Schrijver van het inrichtingscomiteit M. H. COLLÉE, te Tongeren.

De bijzondere aandacht der maatschappijen dient gevestigd op de belangrijkheid en het getal der premiën :

LIJST DER PREMIËN :

Eene premie van 300 fr.
Eene premie van 150 fr.
Twee premiën van 100 fr.
Drie » » 50 fr.
Acht » » 25 fr.

Eene premie van 50 fr. voor de verste afgelegene maatschappij (harmonie, fanfaren, mirlitophielen).

Eene premie van 25 fr. voor de 2e verste afgelegene maatschappij (harmonie, fanfaren, mirlitophielen.)

Eene premie van 50 fr. voor de afgelegenste koormaatschappij en eene premie van 25 fr. voor de 2e verste afgelegene koormaatschappij.

Vier premiën van 25 fr. elke, uit te loten tusschen de maatschappijen die 's avonds tusschen 7 en 9 uren een concert zouden geven.

Twee premiën van 50 fr., uit te loten tusschen de bestuurders en ééne premie van 50 fr., uit te loten tusschen de gekostumeerde maatschappijen.

Twee premiën van 25 fr. elke, voor de maatschappijen die hun deelnemingsbericht voor den 10 Juni zullen gezonden hebben.

Eene premie van 50 fr. aan de talrijkste Maatschappij.

Op Zondag 2 Augustus ten 3 uren, zal er overgegaan worden tot de verloting der premiën.

De Koninklijke Harmonies der Casino en Concordia zullen beurtelings 's avonds om 9 uren een concert op het kiosk der Groote Markt geven.

Op een der zondagen van den Festival zal insgelijks de

INHULDIGING VAN DEN BEIAARD

plaats hebben. De gekende beiaardspeler Jef Denyn zal alsdan 's avonds om 8 uren een prachtig

Maandelijksch prijsraadsel
van den Postrijder
voor de maand Juni

Ik ben een onbeleefde gast :
Ik dring mij overal maar binnen,
En zet me op tafel, stoel en kast,
Op boeken, kleeren, huisraad, linnen.
En raakt men d'eenen dag mij kwijt,
Men vindt mij 's anderendaags steeds weder,
Ik ben de kleinste kleinigheid
En lichter dan de lichtste veder.
Maar ben ik nog zoo klein en licht,
(Een made kan mij overstappen),
Toch zijn mijn grootte en mijn gewicht
Mijn twee voornaamste eigenschappen.

De oplossingen van dit raadsel kunnen schriftelijk ingezonden worden tot *Donderdag 25 Juni*. De oplossingen die niet *schriftelijk* worden ingezonden, nemen geen deel aan de loting.

Tusschen de goede oplossers, die geabonneerd zijn aan den *Postrijder*, zullen de volgende prijzen uitgelot worden :

1ste prijs : Een wekker,
2de » Een geldbeugel (porte-monnaie),
3de » Een kistje van 25 fijne sigaren,
4de » Een ingelijst kunstiafereel.

De prijswinners zijn verzocht, bij het afhalen van den prijs, den adresband hunner gazet mede te brengen.

13

De Veroordeelde Moeder

DOOR

JULES MARY

EERSTE DEEL

DE VEROORDEELING

Eens dat hij in den vriendenkring trad, legde hij dit buitengewone, koude uitzicht af en dan werd hij een gezellig makker.

Tehuis was de geleerde gansch anders, het was niet de geleerde, beroemde Madelor, zelfs het woordje dokter mocht terzij gelaten worden, en dan werd de wreede man die met 's menschen leven speelde, een gegoede burger, die een hekel had van huisplichtplegingen.

Hij vond geen genoegen dan in de liefkozingen zijner eenige dochter, een bevallig lief meisje, en was in den derden hemel, wanneer hij zijne huishoudster mocht bekijven.

Zijn vrije uren bracht hij in zijnen hof door.

Deze man was zoodanig met de uitbazuining zijner faam ingenomen, dat hij op het laatste er zelve geloof begon aan te hechten.

Wanneer in den namiddag geene zieken zijne zorgen vergden, of een vriend zich niet aanmeldde, trok Madelor in zijne werkkamer, opgevuld met scheikundige toestellen, electrische benoodigheden, bokalen en fleesschen van allen aard.

Wanneer hij daar in de eenzaamheid gezeten was, werd het onmogelijk hem te spreken.

De meid kreeg voor order de bezoekers af te wijzen met de woorden:

—Mijnheer is voor niemand t'huis, mijnheer werkt.

Tijdens het onderzoek had het parket de volgende vragen aandokter Madelor gesteld :

1° Moet de dood van Combredel toegeschreven worden aan het innemen eener vergiftige stof ?

Madelor had geantwoord dat de vraag geene bijzondere moeilijkheid tot oplossing aanbood, vermits eene zekere leiddraad aan de wetenschap werd geschonken, daar het pakje rattenkruid in de kamer der verdachte echtgenoote wasgevonden.

Anderzijds, de kenteekens tijdens de ziekte door Savigné opgemerkt,en de ontleding der levensorganen in de lijkschouwing, lieten hem toe zijne opzoekingen nader te bepalen.

Zijne vorige waarnemingen hadden voor doel gehad het rattenkruid te ontdekken.

Madelor wist zeer wel dat, zoo de arseniek de oorzaak des doods was, hij erwel sporen in de levensorganen van zoude ontdekken, want door zijne natuur zelve is de chemische stof van bederf bevrijd.

Die eerste vraag was dus de bijzonderste, die al de anderen te boven kwam. Van haar zouden al de overige afhangen.

Madelor antwoordde :

— De dood van Combredel is aan eene vergiftiging toe te wijten.

En een voor een, de overige vragen onderzoekende, die hem werden voorgesteld, waarover hij een gedacht zou uiten, ging hij voort :

2° Welk is de natuur en de naam van het gift dat de dood van Combredel veroorzaakte ?

— Het gift is rattenkruid.

3° Aan welke teekenen kan men erkennen dat de vergiftiging geschiedde door middel der aangednide stof ?

Het gift is wedergevonden in de levensorganen, wat niet den minsten twijfel over zijn bestaan kan daarstellen.

4° Is het gift in genoegzame hoeveelheid toegediend, om den dood voor gevolg te hebben ?

— De hoeveelheid gift die werd gebruikt is niet kunnen bepaald worden. Wat er in de organen werd ontdekt, vertegenwoordigt slechts het minste gedeelte.

5° Welke hoeveelheid gift is voldoende om den dood voor gevolg te hebben ?

— Tien tot vijftien grammen rattenkruid zijn voldoende.

6° Op welk tijdstip heeft de vergiftiging plaats gehad ?

—Het gift is van twaalf tot dertien dagen voor de lijkschouwing toegediend geworden.

7° Kan de vergiftige stof,in het lijk van Combredel ontdekt, eenen anderen oorsprong hebben dan de vergiftiging ?

— Dokter Savigné heeft geene arsenikale geneesmiddelen aan Combredel voorgeschreven Het rattenkruid heeft dus zijnen oorsprong in eene vergiftiging.

Eindelijk in een uitgebreid, nauwgezet en kundig verslag, deed Madelor den uitslag zijner bijzondere scheikundige opzoekingen kennen.

Het was dit verslag dat de terdood veroordeeling van Anna Combredel voor gevolg had.

. . . .

Onze lezers weten op welke wijze het doodvonnis werd uitgesproken, hoe aan wanhoop overgeleverd, Anna op het punt stond alles bekend te maken, om aan haren zoon de schande te sparen der eeuwige oneer ; hoe zij door zielelijden en hartzeer tot zulke zedelijke afgematheid was gebracht, dat het geheugen haar ontvloog en zij in de onmogelijkheid verkeerde eene bekentenis op het papier te brengen ; dat enkel de woorden « Antonia » en « Piéqueur » uit hare pen waren gevloeid.

Zij was zinneloos geworden... De rechters verkeerden in de waan dat zij op dien uitersten stond een ellendig kluchtspel speelde.

Men heeft gezien hoe in den noodlottigen nacht Madelor bestatigde dat hij eene dwaling in zijne opsporingen had begaan, zich bedrogen had in het scheikundig onderzoek.

Men weet welke uitwerking die noodlottige ontdekking op den geest van den geneesheer had, hoe hij, als zinneloos, naar de plaats was geloopen waar het bloedig schavot stond opgetimmerd, in de hoop den arm van den beul nog tegen te houden.

Op het oogenblik dat hij de plaats, met hooge boomen omringd, genaakte, stond Anna aan den voet van het schavot.

Eene schrikaanjagende stilte heerschte onder het volk.

Madelor liep vooruit, hijgend, met uitgestrekte handen.

Op het zicht van vrouw Combredel door de helpers van den beul ondersteund, wilde hij roepen.

Een heesch gehuil, een gedempte zucht ontsnapte alleen aan zijne borst.

De helpers wierpen de vrouw op de noodlottige plank, plooiden hare ledematen.

Madelor stiet een hartverscheurenden kreet uit :

— Houdt op ! Houdt op !

De plank klikte over.

Het mes der guillotien kwam neder en met een doffen klank drong het door de wervelzuil.

Madelor viel levenloos ten gronde.

Naar huis overgebracht, bleef hij in zwijm verkeeren. De koorts maakte hem ijlhoofdig. Onsamenhangende woorden rolden van zijne lippen waaronder scheikundige termen..' genade... moordenaar... in voorkwamen.

Dit voorval werd op verschillende wijze in de stad besproken, zonderlinge verhalen werden er op gebouwd.

Die onverwachte verschijning van den dokter voor het schavot... die wanhopige bewegingen, dien gesmoorden kreet : « Houdt op ! »

Wat beteekent dit alles ?

Het parket had ook de zaak ernstig opgenomen. De prokureur Monségou, de onderzoeksrechter Lamet hadden een bezoek bij den dokter afgelegd, doch Madelor was niet in staat een antwoord op hunne vragen te geven.

Eenige dagen later was de gansche stad in opschudding.

Rond den middag was een man, met verwilderde oogen, bleek gelaat, als een zinnelooze de deur van den beroemden dokter buitengeloopen, de armen zwierend, met ontbloot hoofd, de kleederen in wanorde. Die man was Madelor, die, gebruik makende van een oogenblik onachtzaamheid der personen die gelast waren hem te bewaken, de deur was uitgesprongen, en in de straten van Château dwaalde, als op den morgen van den dag waarop de halsrechting der ongelukkige vrouw Combredel had plaats gehad.

Hij was rechtstreeks naar de plaats geloopen waar het schavot opgetimmerd was geworden, had met angstige blikken het plein onderzocht en was met verwilderde gebaren eene zijstraat ingeloopen.

Mannen, vrouwen en bijzonder kinderen waren hem achterna geloopen, hem met den vinger aanwijzende en zijne bewegingen naäpende.

Hij trad in herbergen binnen waar hij vroeger nooit kwam en zette zich bij de kaartspelers neder. Lang bleef hij onbeweeglijk zitten, de oogen in hunne holten rollend, zeggende :

— Gij weet dat mevrouw Combredel die eenige dagen geleden op het schavot is gestorven,onplichtig was.

En daar de verbruikers op zijne onsamenhangende woorden niet antwoordden, ging hij voort, deelde bijzonderheden mede en sprak stil :

— Ja, zij was onschuldig. Ik zeg het u. Er is geen rattenkruid gevonden. Ik was het die mij bedrogen had.

Hij verliet de herberg, dwaalde door de straten, hield eenige pesonen staan om hun te zeggen :

— Zij was onschuldig !

En werktuigelijk herhaalde hij :

— Neen, er was geen rattenkruid. Ik heb mij bedrogen. 't Was eene dwaling.

En dan wanneer de voorbijgangers hem om die onsamenhangende woorden met verwondering aanzagen, ging hij voort :

— Ongelukkiglijk was het te laat.

Eindelijk kregen twee mannen medelijden met den ongelukkige, namen hem onder de armen en brachten hem huiswaarts.

Zijne wilskracht was nu verdwenen, het scheen alsof eene veer zich had losgemaakt in zijn lichaam, want zijne beenen wankelden, hij liet zich ten gronde zakken en de mannen waren genoodzaakt hem weg te dragen.

Rond den avond werd de ziekte erger. Gansch den nacht bleef hij zweven tusschen leven en dood.

's Anderendaagsch verklaarde de geneesheer, die hem verzorgde, dat hij genezen was.

(Wordt voortgezet.)